

דבר חודש בחודשו

בס"ד

מתורתו של הגאון הגדול רבי יואל שוורץ שליט"א
ר"מ בישיבת דבר ירושלים ומרבני שכונת מעלות דפנה

עלון 24 - שבט תשעט'
טו' בשבט תשעט

דבר המערכת

במאמר יתבאר שיום טו' בשבט יום חשבון נפש על הגשם בארץ ובעולם. השנה חובה קדושה וגדולה להודות לקדוש ברוך הוא על הגשם שפקד אותנו אחרי חמש שנות בצורת (אולי הבצורת היתה משום דברי הבל בעת חנוכת מכן התפלת המים, זלזול במתנת שמים של הגשם בארץ ישראל שהוא מלמד השגחה פרטית המיוחדת של הקדוש ברוך הוא בארץ ישראל...

"ארץ אשר עליה ה' בלה מרשית שנה עד אזורית שנה", ככתוב: דברים יא' פסוקים יא' יב'). בפרס נמשכת הבצורת קשה ביותר (נהרות ואגמים מתייבשים) כי השפע של גשם שבא מארץ ישראל לעולם לא פוקד אותם כי הם רוצים לפגוע, חלילה, בישוב היהודי בארץ. לא הועילה להם תפילת יהודים המקומיים על הגשם שהשלטונות ביקשו מהם. לא כמו בארץ מרוקו באשתקד שהשלטונות ביקשו מהיהודים להתפלל על הבצורת ונענו! בספר זכריה יד' יז': **"והיה אשר לא יעלה מאת משפחות הארץ אל ירושלים להשתחוות למלך השם עבאקות ולא עליהם יהיה הגשם"**.

מערכת העלון

דברים שישנם בארץ ויש להתבונן בהם באופן מיוחד:

היות תאריך זה ראש השנה לאילן: נאמרו בגמרא שני טעמים, האחד, בתאריך זה בדרך כלל, כבר ירדו בארץ רוב גשמי השנה, והחל השרף לעלות באילנות, ואז הוא ראש השנה המיוחד לאילן למעשר ולערלה, בניגוד לראש השנה למעשרות של תבואה וירק שהוא באי תשרי.

טעם שני: תאריך זה מגלה שכל מה שחנט עד תאריך זה, הוא חנט מכח הגשם של שנה שעברה לכן הפירות שייכים לשנה הקודמת, ובאמת ראש השנה של כולם הוא אי תשרי, ולכן לשיטה זו גם לדיני פירות שביעית הולכים לפי ט"ו בשבט, שהרי הם גדלו לפי המים של שנה שעברה. ולא כפי שפסק הרמב"ם שט"ו בשבט הוא ראש השנה עצמי לפירות האילן למעשר ולערלה, ולא אי תשרי. לכן לעניין שביעית, ראש השנה של פירות האילן, הוא אי תשרי שלגבי שביעית אין חילוק בין ירק לפרי. והדבר תמוה: למה בדין ערלת חוץ לארץ, גם קובע תאריך הט"ו בשבט? - לפי השיטה שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילן, משום, שאם

סיכום הלימודים מיום ט"ו בשבט

הרש"ר הירש בספר מעגלי שנה (ח"ב) כתב: שיום זה קורא להתבוננות, כי באירופה זמן זה חל בעיצומו של החורף, ושלא כמו בארץ שפריחת השקד מעידה על האביב הקרב. והרב הירש למד מזה, שזה נועד ללמד, שגם בתוך מצב קשה, הדומה לחורף סוער, צריך האדם לקוות לתקווה, כמו שב-טו' בשבט יודעים שהאביב החל בתוך העצים, למרות שלא נראה בחוץ. כך ישועת ה' יש לקוות אליה גם כשהיא עדיין לא נראית לעין.

ועוד דבר מיוחד שקיים בחוץ לארץ, האביב שם נראה ממש כתחיית הטבע, כי בחורף הכל נראה כאילו מת. ותחיית הטבע שם דומה לתחיית המתים, כמו שהאריך בזה בדרוש **אור החיים** לבעל תפארת ישראל על המשניות, שזה ממחיש גם את תחיית המתים לגופות האדם.

וחזון העצמות היבשות, שניתן ליחזקאל הנביא, היה כדי לעורר תקוות גאולה בלב הגולים אחר חורבן הבית. לכן טו' בשבט שם בגולה, הוא מלמד לצפות לגאולה בחשכת הגלות.

"לעומת זאת בארץ ישראל, דווקא בטו' בשבט מתחילה הפריחה של עצי הפרי. והיא חידוש הטבע העיקרי שניכר לעין באופן ברור. כי עונות השנה האחרות בארץ, מתחלפות לא בחדות כמו בחו"ל, שם, השלכת בסתיו, היא מחזה מרהיב. וכן השלג, ופריחת האביב אחר החורף שבו שנראה כאילו הטבע מת. הרי האביב כתחיית המתים!".

כיוון שכל התחדשות בבריאה מחייבת התבוננות בבריאה, כמו שאמרו רז"ל (ונאמר בעת ברכת הלבנה): **"אלמלא זכו ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אחת לחודש זינים!"** ומסביר רבנו יונה את כוונת המאמר: שהיציאה לראות את הלבנה שהיא יצירת הבורא, מביאה את המתבונן, לראות את מי שבראה. ככתוב **"שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה"** והזהר אומר לחבר את שני המילים **"אלה ומי"** שהן יוצרות את המילה **א-להים**.

והסביר רבי ירוחם המשגיח של ישיבת מיר: למה לא נאמר דבר זה גם על ברכת החמה, והרי השמש היא הרבה יותר חשובה לקיום העולם מאשר הירח? וזאת היתה תשובתו: הירח מתחדש בכל חודש, ולכן הוא מעורר להתבוננות יותר מהשמש שהשינויים הקטנים של מהלכו לא מורגשים.

לכן טו' בשבט, שבו מתחילה הפריחה בארץ, היא עיקר הסיבה להתעוררות מהבריאה. וישנה סיבה נוספת להתעוררות מהטבע בט"ו בשבט והיא: אוכלים ביום זה הרבה פירות שחלקם הגדול אינו נראה לעיני הציבור כל ימות השנה, וגם זה מעורר להכיר את הבורא, כמו התחדשות הטבע.

בנטיעה בארץ, וכיוון שביום זה עוסקים במצוות התלויות בארץ, ראוי שיום זה יהיה יותר קבוע לנטיעה למי שאין לו סיבה לנטוע בתאריך אחר.

רבותינו (תענית ז') ביארו: שתלמיד חכם הגון, דומה לעץ פרי שעליו נאמר: "ממנו תאכל אותו לא תשחית" והנה בימינו, חזרה התורה לארץ, ואף מרבצי התורה בגולה למדו בארץ ונתקיים "כי מציון תצא תורה" – גם לעולם הגדול.

אף שיום זה אינו יום דין לפירות, והוא נעשה בחג השבועות. בכל זאת, כתבו ספרים להתפלל ביום זה על העצים שיצליחו. ואף הסבירו שאחד הטעמים לאכילת הפירות ביום זה הוא כדי לזכור להתפלל עליהם, וכמו שנהגו בשבועות בקישוט בענפי אילן, שגם הוא כדי לזכור להתפלל. והאדמו"ר מסטמר אף הסביר; מדוע בראש השנה לאילן אוכלים פירות, ובזמן שנידונים על פירות האילן מקשטים בענפי אילן. זה והסברו: כשנידונים הבנים = הפירות, אז נשענים על זכות אבות = הענפים. ובזמן שנידונים האילנות – האבות, הם מזכירים זכות בנים = הפירות.

מסתבר שמקור הדבר שגם ביום זה יש כעין משפט לפירות, הוא המדרש שגילה: שלפני שנברא אדם הראשון, הוא נידון אם להיברא או לא, שיש ללמוד מזה; שלפני שדבר בא לעולם, דנים בשמים אם הוא ראוי לבוא לעולם או לא. אם כן יום תחילת צמיחת הפירות, הרי הוא כעין יום דין.

מהדברים שיש להתבונן בהם ביום זה

כבר הבאנו למעלה שהרש"ר הירש כתב: יום זה קורא להתבוננות! ונביא כאן בס"ד כמה עניינים שיום זה הוא הזמן להתבונן בהם.

בט"ו בשבט אנו זוכים לתת לב [כהגימי של המילים ארץ ישראל = תת לב - 832] לטעם הפירות בארץ, ולשפע הפירות בארץ. ואנו רואים כי קדושה משביחה את טעם הפירות - שטעם גידולי הקרקע בארץ, טעמם וגודלם משובח יותר מרוב הארצות. וכמו, גם היין בשמיטה שטעמו ערב יותר מכל יין של שנה אחרת. וכבר נתבאר עניין זה בגמרא (סוף סוטה), שקדושה מוסיפה טעם וריח בפירות, ולעומת זאת החטאים פוגעים גם בטיב הגידולים.

וזה גם מעורר להיזכר בשפע שהיה בארץ בימי קדם, כמו בעת שבאו המרגלים לתור את הארץ בזמן דור המדבר. ככתוב בפרשת שלח. וכן בגמרא (בסוף מסכת כתובות) נאמר - על הפירות המיוחדים בגודלם שגדלו אז בארץ.

גם מתבוננים ביום זה בהנהגת ה' המיוחדת לארץ ישראל" ככתוב (פרשת עקב): "ארץ אשר עיני ה' בה מרשית שנה עד אחרית שנה", דבר שבא לידי ביטוי בניסים שקורים כל הזמן בארץ, במיוחד בניסים שנעשים לגידולים בשמיטה [כמו מטעי הבנות של שומרי שמיטה, שבשמיטה הקודמת לא קפאו בקרה הקשה שהייתה באותה שנה, בשעה שכל מטעי הבנות מסביב קפאו. הרבה חקלאים שומרי שמיטה דווחו על הברכה שראו בשנת השש לקראת השמיטה, ואחרים ראו ברכה בשנת השמיטה עצמה. בשמיטה (של שנת תשע"ה) שדות במדינת ירדן

חנטו לפני ט"ו בשבט זה מוכיח, שבארץ ישראל, הם גדלו לפי הגשם של שנה שעברה, והרי בחוץ לארץ, עונות הגשמים הן אחרות, ומה הקשר שלהם לארץ? ואולי אפשר לומר שהיות ונאמר שהגשם לעולם [מסתבר שכוונת הגמרא לזכות הגשם] בא דרך ארץ ישראל, לכן זו סיבה מחייבת את דיני הערלה שם, שיהיו לפי הגשם בארץ, ועדיין צ"ע.

וכדי שנראה רמז לכך, שהשפע של המים לעולם בא בזכות ארץ ישראל, פיתוחי המים בעולם רבים מאד מתוכם הם פיתוחי הארץ.

אכילת הפירות בט"ו בשבט

אכילת הפירות בט"ו בשבט, היא בעיקר, כדי לזכור את דיני המצוות התלויות בארץ, ואם כן תמוה: מדוע סובבה ההשגחה שאוכלים פירות רבים שיובאו מחוץ לארץ דווקא בט"ו בשבט? מסתבר שזה נועד להזכיר ביום של חשיבות הארץ גם את חשיבות הגולה שהייתה תיקון לחטאינו. וכמו שאנו מודים לא רק על יציאת מצרים אלא גם על עבדים היינו. כי השעבוד היה עבורנו כור הברזל שזיכך אותנו, ולכן טובלים את המרור בחרוסת המתוקה אף שהיא זכר לטיט שהיה עבודת פרך.

אבל הפירות של חוץ לארץ המיובאים לכבוד ט"ו בשבט לרוב הם פירות יבשים בלבד, והטריים הם גידולי הארץ, ללמדנו שאמנם יש להודות לה' גם על הגולה, אך בימינו היא כבר יבשה, כי היא גמרה את תפקידה, כי זכינו ומרכז היהדות הוא בארץ, וכמו שהיה בזמן בית שני, שירד מסך לבן על גלות בבל וגדוליה התפרסמו רק בבואם לארץ, כמו עזרא הסופר, הלל הבבלי, רבי חייא הבבלי, רבי נתן הבבלי.

טעם נוסף לאכילת פירות חוץ לארץ: ללמד; כי כל השפע שבעולם בא מהארץ, כמו שאמרו חז"ל על הפסוק "מציון מכלל יופי". ששלמה נטע כל מיני העצים בעולם בארץ, כיוון שידע בחכמתו את מקור השפע שבארץ הנועד לכל מין פרי, ושם נטע את המיוחד לאותו מקום. וראייה לדבר, שעיקר פיתוחי החקלאות בעולם, יש לארץ חלק מרכזי בהם.

וגם ללמד; כי ארץ ישראל, היא סיבת ההלכות גם לפירות חוץ לארץ לגבי דיני ערלה בפירות, וכמו שנתבאר למעלה.

הפריחה בט"ו בשבט ואכילת הפירות הרבים שגדלו בארץ ומשובחים יותר מרוב הארצות מלמדות על אחרית הימים

חז"ל אמרו (סנה' צ"ח) כשארץ ישראל תיתן פריה בעין יפה אין לך קץ מגולה מזה. ואכן פירות הארץ משובחים מרוב פירות שאר הארצות, ואכן התמר שנקרא דבש בתורה, שהובאו עצים מבבל נותנים בארץ את התמרים הטובים בעולם. וכן הפרות ההולנדיות בארץ נותנות שיא החלב העולמי. כי הקב"ה קרא לארץ ארץ זבת חלב ודבש.

נטיעת עצים בט"ו בשבט:

אף שדבר זה אינו נמצא במקורות, מכל מקום אפשר למצוא לו מקור. כי כתוב (פרשת קדושים): "כי תבואו אל הארץ ונטעתם"... וחז"ל למדו מכתוב זה, שחשוב לעסוק

דווקא אם הפירות ללא חשש טבל, שביעית, ערלה, שאר הפירות קדושים.

א. שבעת המינים שהשתבחה בהם ארץ ישראל, מינים אלו בויתו בארץ כמעט כולם. ומינים אלו - גם אם גדלו בחו"ל, יש להם מעלה יותר משאר הפירות, כיון שיש בהם כוח רוחני מיוחד, (ראה בביאור הגר"א ברכות לה).

ב. מעלת אכילת פירות שגדלו בארץ בט"ו בשבט משום שהם מסוגלים ליראת שמים: האדמו"ר רבי ישראל מצ'וטרקוב ביאר את דברי הגמרא (סוטה יד): "דרש רבי שלמאי מפני מה נתאווה משה רבנו ליכנס לארץ, וכי לאכול מפריה הוא צריך? או לשבוע מטובה הוא צריך? וצריך ביאור: למה יעלה על הדעת שמשה ירצה את הארץ בשביל אכילת פירותיה? ולפי האריז"ל שאומר שמסוגלת אכילת הפירות של הארץ ליראת שמים, לכן שאלו: הרי משה לגביו יראת שמים היא דבר של מה בכך.

ג. אכילת הפירות והברכות על האכילה שלהם מביאה תיקון גדול: כתוב (ספר פרי עץ הדר): "... ומנהג טוב להולכים בתמים: להרבות באכילת פירות בעצם היום הזה, ולומר שירות ותשבחות עליהם, תיקון נפלא הוא בנגלה ובנסתר, כי הנה הובא בירושלמי (סוף פרק עשרה יוחסין) זה לשונו: ישמעו ענוים ושמחו: "א"ר איבון: עתיד אדם ליתן דין וחשבון על שראה מיני מגדים ולא אכל, רבי אלעזר הוה מצמצם פריטי למיכל בהון כל מילי דחדש", וטעם הדבר: שכשם שנהנה מהעולם הזה בלא ברכה נקרא גזלן, מפני שעל ידי הברכה גורם להשפיע שפע עליון על ידי כח הברכות, והשר הממונה על אותו הפרי מתמלא-משפע זה כדי לגדל את הפרי שנית, ולכן הנהנה בלי ברכה - גזלן הוי, כי גוזל הברכה שהרוחניות הייתה שורה בה, וכילה ומנע כוח ההוא מהעולם, והיה ראוי לו להמשיך ברכה מלמעלה, והכוח הזה בטל ונהיה ריק מאותו השפע שהיה בידו, ולכן נקרא גזלן, וגם אמר: כאילו גזל אביו ואמו - כי האוכל בכוונת הברכות של ברכות הנהנין, מתקן ניצוצות נשמתו, והניצוצות הנוגעות בנשמת אביו ואמו השייכים לנשמתם. [מזה הגיע המנהג לעשות סעודה ביום יארציט, כדי שהברכות שמברכים בסעודה יהיו לעילוי נשמת הנפטר].

ד. תיקון יצר תאוות האכילה: על ידי האכילה לשם שמים בט"ו בשבט, כיון שאוכלים לשם מצווה גם פירות שאינם טעימים, בכך מתקנים את יצר האכילה כשהיא שלא לשם בריאות או מצווה אלא לשם תאוה חלילה. לכן סימן החודש בספר יצירה הוא לעיטה [היא האכילה התאוותנית כמו שביקש עשו: הלעיטני נא!]. רבנו יונה בחיבור יסוד התשובה שלו הביא בשם הראב"ד עצה לזכות על ידה עוד יותר מתענית עצמה. והיא: כאשר אוכל טעים לחכו ומפסיק באמצע לכבוד שמים, הרי זה נחשב כתענית.

ה. חיזוק האמונה: ריבוי סוגי הפירות שנאכלים ביום זה מעוררת את האדם להתבונן בבריאה הנפלאה, ולהודות לבורא על רוב חסדיו. ולכן יש לטעום מכל פרי אחת בשנה, ולברך שהחיינו על עצם הפרי, וגם על כך שהפרי החדש מעורר אותנו להודות לבורא, על נפלאותיו וחסדיו. [כיון שעל האדם להודות על כל טובה, יצר הבורא ית' את האדם שהוא בשונה מכל היצורים נהנה לאכול הכל! ירקות, פירות, בעלי חיים על כל מיניהם. הוא מגוון את מאכלו על

שבשנים רגילות לא צמחו, ועכשיו הבעלים שם מגדלים לצורך שומרי השמיטה ומצליחים].

הארץ בימינו: זכינו והיא זבת חלב ודבש. התמר הוא הדבש-ובארץ הוא נותן יבול כמה וכמה פעמים כפול מהממוצע העולמי. והחלב בארץ הגיע לשיא עולמי!

ובשנת תשנ"א, ראינו זאת גם על ידי הניסים שמנעו פגיעות בנפש למרות ההרס הרב שעשו הטילים שנורו מעירק. במלחמת לבנון נורו כארבעת אלפי טילים ונהרגו 21 יהודים. ובכפרים ערביים שנפגעו מטיילים תועים בודדים היו 19 הרוגים. כי אצלנו רובם ככולם למרות הטווח המכוון ההשגחה כיוונה אותם לשטחים פתוחים. וכל הזמן נורים רקטות מהרצועה וכמעט כולם נוחתים בשטחים ריקים! עד שכבר התרגלו למצב הזה כי ב"ה הנסים כאילו מובטחים!

האתרוג של סוכות, נהגו רבים לאוכלו בט"ו בשבט. ובט"ו בשבט גם מתפללים על האתרוג של סוכות של השנה הבאה יהיה אתרוג כשר ומהודר. וכיון שכמעט כל האתרוגים שעם ישראל מברך עליהם בסוכות, הם גדלו בארץ, הרי גם אכילת האתרוג וגם התפילה עליו, מחזקות את הקשר לארץ ישראל!

בימינו ריבוי שפע הפירות שגדלים ב"ה בארץ, מורה לנו, לזכור לא רק את העבר, שבעבר ארץ ישראל היתה מבורכת מכל הארצות, אלא גם מלמדת אותנו להבין, כי אנו מצויים בתקופת אחרית הימים, שכך נאמר (סנה' צח' א'): **שכשארץ ישראל תיתן פריה** {בעין יפה (רש"י)} **אין לדקף מגולה מזה.**

מצוות אכילת הפירות בט"ו בשבט (מלבד זכירת מצוות הארץ) לשם מה?

אכילת הפירות בט"ו בשבט יש בה שני עניינים חשובים: א. תוספת קדושה הבאה על ידי אכילת פירות הארץ. כתב הב"ח (או"ח סי' רח'): "ויש אומרים [בברכת מעין שלוש]: "ונאכל מפריה ונשבע מטובה" - ואין לאמרו - שאין לחמוד הארץ בשביל פירותיה וטובה, אלא לקיים מצוות התלויות בה. תימה, הלוא קדושת הארץ העליונה היא גם נשפעת בפירותיה - שיונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ.

כי על כן הזהירה התורה (סוף פרשת מסעי): **"ולא תטמא את הארץ אשר אתם יושבים בה, אשר אני שוכן בתוכה, כי אני שוכן בתוך בני ישראל"**. ואמר: "אם תטמאו את הארץ, [אז תהיה] נמשכת הטומאה גם בפירותיה היונקים ממנה, וכבר נסתלקה השכינה מקרב הארץ אשר אני שוכן בתוכה - ממש בגוף הארץ, מפני הטומאה שטימאתם אותה, ונמשך מזה, כי גם אני מסלק שכינתי מתוך בני ישראל, כי עד עתה היכל ה' המה בני ישראל, לפי שהשכינה הייתה שורה בקרבם ממש, ועתה באכלכם פירות היונקים מטומאת ארץ נסתלקה השכינה, כי כשהטומאה נכנסת עם אכילת פירות בתוך בני ישראל, יוצאת כנגדה הקדושה מקרב בני ישראל, ועל כן ניחא שאנו מוסיפים בברכה זו: "ונאכל מפריה ונשבע מטובה" - כי באכילת פירותיה אנו ניזונים מקדושתה וטהרתה ונשבע מטובתה" ... אמנם זה

בט"ו בשבט הוא זמן ליצור חיזוק הקשר עם הארץ.

על חשיבות הקשר עם הארץ יש ללמוד מזה שכוחה להביא את הגאולה כמו שכתב בעל החרדים(מצוות התלויות בארץ ל"ת פ"ב): "מצוות עשה מן התורה לגור בארץ ישראל, שנאמר: "וירשתה וישבתה בה", ואמרו בספרי, שמצווה זו שקולה כנגד כל מצוות התורה. וצריך כל איש ישראל לחבב את ארץ ישראל, ולבוא אליה מאפסי ארץ בתשוקה גדולה כבן אל חיק אמו, שנאמר: "וימאסו בארץ חמדה", ופדיון הארץ מהרה תהיה הגאולה, שנאמר: "כי רצו עבדך את אבניה ואת עפרה יחוננו", ושם נאמר: "אתה תקום תרחם ציון". גם הקרובים והרחוקים אשר חוצה לה, ראוי להם שיהיו נכספים ותאבים אליה".

גם בספר עיר מקלט (מצווה של"ה) באיסור מכירת הארץ לצמיתות, כתוב: הטעם למצווה זו: שבגאולת הארץ תלויה גאולתנו, ובשעבודת תלויה שעבודנו!

דבר ידוע הוא, שאם אין לאדם הבנה אמיתית במהות הארץ אין לו קשר אמיתי עימה. כבר אמר החיד"א בשם רבנו אפרים שהגימטריה של המילים "ארץ ישראל" היא **תת לב**. ללמוד שהארץ צריכה תשומת לב! והחפץ חיים למד מהמן שבמדבר שהיו בו כל הטעמים שחפץ האדם לטעום, אבל אם אדם לא חשב כלום, לא הרגיש כלום, כי כך כל עניין רוחני, אם לא מתבוננים בו אין חשים בו. לכן נעסוק בזה בהרחבה זו כיצד בס"ד לחזק את הקשר לארץ.

אחד ההתבטאויות לחסרון הקשר האמיתי לארץ הוא לשון הכתוב (ירמיה ט): "על מה אבדה הארץ? היינו לא מזכירים את המילה ארץ ישראל אלא רק "ישראל". וזה כלשון אותו כתוב: "על עזבם את תורת"י אם אין קשר לתורה אז גם אין קשר לארץ ואפילו בהזכרת שם המקום זה בא לידי ביטוי! (הרבי מסטמר). ואכן אצל יהודי חוץ לארץ שבעבר, המילה "ארץ" לבדה אמרה הכל וברגיל לא אמרו ארץ ישראל אם לא שרצו להדגיש דבר, והיו מסתפקים במילת ארץ לבדה, להיפך מהקורה היום שהמילה ארץ הושמטה.

המכון להסרת מכשול איסור תולעים לזיכוי הרבים!

ניתן להזמין הרצאות מהרב שליט"א בעניין תולעים ודרכי הטיפול בהם 054-841-6169

לעילוי נשמת מישה בן תמרה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

תרומות והקדשות: 058-325-8278

ספרי רבנו על המדף: 1) דבר בעתו חנוכה וטו' בשבט, 2) חנוכה, עשרה בטבת ו-טו' בשבט, 3) חנוכה מאדם הראשון עד משיח. טו' בשבט וקשר לארץ ישראל. להשיג את הספרים בחנות "יש כיוסי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות:

אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבינו:

eeguds@gmail.com

ידי הוספת תבלינים, או בישול, אפיה, וכל מיני דרכים המטעימים את אכילתו. ולכן בלשונו של האדם, נבראו נקודות טעם שאין כמותם לאף יצור אחר. וכל זה כדי להודות לבורא על רוב טובתו.

חשיבות המצוות התלויות בארץ

ביום זה אנו מזכירים את דיני המצוות התלויות בארץ. קיום המצוות האלו מלבד קדושתה מעצם הבריאה. ומכך שהיא נמצאת תחת השגחתו יתברך באופן ישיר. והן עיקר קדושת הארץ [ועונש מי שיוצא מהארץ הוא בעיקר שמפסיד מצוות אלון] והן מביאות את הגאולה! במיוחד מצוות השמיטה שהיא המצווה שבגלל שלא קיימנו אותה החלכה גלינו מארצנו. **ולכן הגאולה תלויה בה!**

אמנם בספר שבת הארץ להרב זווין כתוב: הבדל יש בין ארץ ישראל לחו"ל בנוגע ליחס שבין המצוות לקדושה. בחו"ל הקדושה באה מכוח המצוות, כי בעצם הדברים הנמצאים בעולם אין קדושה, אלא שעל ידי שמקיימים המצוות התלויות בהם, מקדשים אותם, הדבר להיפך בארץ ישראל, ובמצוות התלויות בארץ - המצוות באות מכוח הקדושה "כי לי כל הארץ" - לי קדושת הארץ, קדושת הארץ היא שמחייבת מצוות התלויות בארץ, נמצא שבעצם הארץ כבר קבוע ועומד כוח השמיטה, מכל מקום המצוות מוסיפות קדושה הן לאדם עצמו, ולכן משה רבנו רצה להיכנס לארץ. והן לארץ עצמה, ולכן שמירת השמיטה מקרבת את הגאולה, ואף ברכה גשמית מתרבה על ידי שמירת המצוות, והדברים שקורים בשטח מעידים על כך, שכאשר התרבו הישיבות בארץ המצב הכלכלי השתפר לאין ערוך לעומת תחילת המדינה.

בספר מעיני הישועה (פרק מ"ז) גם הדגיש, שהמצוות התלויות בארץ הן תוצאה מקדושת הארץ, ולא להיפך. מכל מקום הוא כתב: "ועל ידי קיום המצוות התלויות בארץ, מגלים את קדושתה העצמית הפנימית של ארץ ישראל".

בספר ראש אמיר נכתב: "המצוות התלויות בארץ, הנה הן הרכוש הרוחני היסודי של האומה בכללה, ושל קדושת יחידיה". ואף שעיקר המצוות של נתינה לכהן וללוי אינן מתקיימות כראוי, ומכל שכן מעשר שני ונטע רבעי שצריכים להיאכל בירושלים. ואנו רק פודים אותם.

בספר מועדי הראי"ה (עמ' קצ"ד) כתוב בהרחבה, וזו תמצית דבריו: שאף שהן כרגע מצומצמים. אבל אם מקיימים אותן כראוי, ובהתלהבות, הן כגרגיר הזרע שמצמיח ומחנך את העם בימי שפלותו לרוח גדלו! וזה מכין אותנו לקראת קיומן בעתיד כאשר נזכה לאפשרות לקיימן במלואן.

ראייה נפלאה לאמור, היא מציאת שדות גז בים התיכון שיש להן השפעה עצומה על כלכלת המדינה. מכך ששמות השדות מורה על לימוד התורה מבלי ידיעת נותני השם. השדה הראשון הוא תמר (דבר לא הגיוני לדבר שהוא בלב ים). והשדה השני לווייתן. והינה בגמרא (פסחים פרק ח') נאמר: שהקב"ה הגלה אותנו לבלל כי שם יש הרבה תמרים, וכשנאכל מהם נרבה ללמוד תורה! והלווייתן הוא לפי הגר"א סמל להתפשטות החכמה לעתיד לבוא (כנראה כיוון שהלווייתן הוא היצור הגדול ביותר בעולם לכן הוא סמל לריבוי חכמת התורה).